

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunale valg m. v.

Fremsat den 8. marts 1977 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I *lov om kommunale valg*, jfr. lovbekendtgørelse nr. 388 af 25. juni 1973, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

„§ 1. Valgret til borgerrepræsentationen i København og til kommunalbestyrelserne i landets øvrige kommuner og amtskommuner har med den i stk. 2 anførte undtagelse

- 1) enhver, der har dansk indfødsret, er fyldt 20 år og har fast bopæl i kommunen samt
- 2) enhver, der har finsk, islandsk, norsk eller svensk statsborgerret, er fyldt 20 år, har fast bopæl i kommunen samt har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valget.

Stk. 2. Personer, der er umyndiggjort med retsvirkning her i landet, har ikke valgret.“

2. I § 2 udgår 2. pkt.

3. I § 2 indsættes som stk. 2:

„*Stk. 2.* En strafbar handling kan ikke medføre fortabelse af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder eller forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestraffe regnes fristen fra datoen for den endelige dom eller bødens vedtagelse.“

4. I § 4, *stk. 1, 3. pkt.*, indsættes efter „måned“: „der følger efter den måned,“.

Indenrigsmin. 3 a kt. j. nr. 4100-4/1976.

5. I § 4, *stk. 2*, ændres „1. april“ til: „1. januar“ og „i den første halvdel af marts måned“ til: „i den sidste halvdel af november måned“.

6. § 5 affattes således:

„§ 5. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

Stk. 2. Vælgere, der har dansk indfødsret, optages på de valglisten, der udarbejdes i henhold til lov om valg til folketinget.

Stk. 3. Finske, islandske, norske og svenske statsborgere, der har valgret i henhold til § 1, *stk. 1, nr. 2*, optages i de år, i hvilke ordinære valg til kommunalbestyrelsen skal finde sted, på en særlig supplementsliste til valglisten. De nærmere regler om disse persons optagelse på valglisten samt dennes affattelse m. v. fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 4. De, der er optaget på valglisten, men som ikke længere har fast bopæl i kommunen, har ikke ret til at afgive stemme.“

7. § 10, *stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

„Valgbestyrelsen i København består af 5 medlemmer, som vælges af borgerrepræsentationen“.

8. I § 12, *stk. 2*, ændres „mindst 15, højst 25“ til: „mindst 25, højst 50“.

9. I § 12, *stk. 7, 5. pkt.*, ændres „1. februar“ til: „1. oktober“.

F. t. l. vedr. kommunale valg m. v.

10. I § 16 indsættes efter *stk. 4* som nye stykker:

„*Stk. 5.* Indenrigsministeren kan, såfremt hensynet til stemmesedlens indretning og overskuelighed gør det nødvendigt, efter ansøgning fra valgbestyrelsen tillade, at kandidaternes navne ikke skal opføres på stemmesedlerne i vedkommende kommune. Ansøgning skal indsendes snarest efter udløbet af den i § 12, *stk. 2*, nævnte frist med angivelse af antallet af indleverede kandidatlistes og kandidatnavne.

Stk. 6. Meddeler indenrigsministeren tiladelse efter *stk. 5*, skal der på stemmesedlerne indrettes en tom rubrik i hver kandidatlistes felt og umiddelbart under dennes betegnelse. Rubrikken skal være så stor, at vælgeren bekvemt kan skrive et navn. I stemmerummet skal der være opslag med de godkendte kandidatlistes med angivelse af anmeldte listebetegnelser og med kandidaternes navne opført i den anmeldte rækkefølge og en vejledning om stemmesedlernes udfyldelse.“

Stk. 6 og *7* bliver herefter *stk. 7* og *8*.

11. § 19, *stk. 5, 3. pkt.*, affattes således:

„Ønsker vælgeren en bestemt af listens kandidater valgt, sætter han krydset udfor denne kandidats navn eller skriver, hvis kandidatnavnene ikke findes opført på stemmesedlen, den pågældende kandidats navn i den tomme rubrik under listebetegnelsen.“

12. § 21, *stk. 1, 4. pkt.*, affattes således:

„En stemmeseddel er afgivet for den liste, inden for hvis felt vælgeren har sat kryds, eller når kandidaternes navne ikke findes opført på stemmesedlerne, jfr. § 16, *stk. 6*, inden for hvis felt vælgeren har skrevet navnet på en af listens kandidater.“

13. I § 24, *stk. 2*, indsættes som 2. pkt.:

„Når stemmesedlerne er indrettet på den i § 16, *stk. 6*, foreskrevne måde, fordeles de stemmesedler, på hvilke vælgerne har nedskrevet navnet på en af kandidaterne i bunker efter det navn, som findes skrevet i den pågældende kandidatlistes rubrik på stemmesedlerne.“

14. § 24, *stk. 3*, affattes således:

43 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

„*Stk. 3.* Stemmesedler, der er afkrydset udfor kandidatlistens bogstav eller listebetegnelse eller ud for navnene på flere af listens kandidater eller over hele kandidatlistens felt på stemmesedlen eller i øvrigt på en sådan måde, at det ikke med sikkerhed fremgår, hvilken kandidat vælgeren har villet give sin stemme, og endvidere — når stemmesedlerne er indrettet på den i § 16, *stk. 6*, foreskrevne måde — de stemmesedler, på hvilke det af vælgeren nedskrevne navn ikke med sikkerhed kan henføres til nogen bestemt kandidat, samles i en bunke for sig (listestemmer).“

15. I § 29, *stk. 1, 2. pkt.*, udgår: „i København tillige af overpræsidenten og magistraten“.

16. § 31, *stk. 1*, affattes således:

„Når almindelige valg til kommunalbestyrelsen er afholdt, fratræder de hidtidige medlemmer af kommunalbestyrelsen den 31. december. Indgives der inden udløbet af den i § 29, *stk. 1*, fastsatte frist klage over valget og omstødes dette af kommunalbestyrelsen, jfr. § 30, fratræder den hidtidige kommunalbestyrelse dog først, når omvalg har været afholdt og eventuelle klager over omvalget er afgjort af kommunalbestyrelsen.“

17. I § 34 indsættes som nye stykker:

„*Stk. 2.* Indsigelse mod en indvalgt kandidats valgbarhed på grund af straf skal fremsættes inden 3 måneder efter valgdagen.

Stk. 3. Indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal fremsættes inden 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen, som stedfortræderen deltager i.“

18. § 35, *3. pkt.* udgår.

19. I § 37, *stk. 2., 3. pkt.*, indsættes efter „måned“: „der følger efter den måned“,“.

20. I § 38, *stk. 2*, ændres „10. februar“ til: „20. oktober“.

21. § 46, *stk. 5*, affattes således:

„*Stk. 5.* Når almindelige valg til amtsrådet er afholdt, fratræder de hidtidige medlemmer af amtsrådet den 31. december. Ind-

gives der inden udløbet af den i stk. 1, fastsatte frist klage over valget og omstødes dette af amtsrådet, jfr. stk. 2, fratræder det hidtidige amtsråd dog først, når omvalg har fundet sted og eventuelle klager over omvalget er afgjort af amtsrådet.“

22. I § 50 a ændres „der udpeges af henholdsvis Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger, Den danske Købstadforening og foreningen „Bymæssige Kommuner“, således at hver forening udpeger ét medlem“ til: „hvoraf Amtsrådsforeningen i Danmark udpeger ét og Kommunernes Landsforening tre“.

§ 2.

I lov om valg til folketinget, jfr. lovbekendtgørelse nr. 366 af 10. august 1970, som ændret senest ved lov nr. 331 af 26. juni 1975, affattes § 14, 1. pkt., således:

„For Københavns vedkommende foretages valglisternes udarbejdelse, påkendelse af anker m. v. ved et af borgerrepræsentationen nedsat udvalg på 7 medlemmer.“

§ 3.

§ 1 i lov nr. 29 af 21. februar 1913 ophæves.

§ 4.

I lov nr. 331 af 13. juni 1973 om et hovedstadsråd ændres i § 3, stk. 1, „1. januar“ til: „1. oktober“.

§ 5.

I lov nr. 223 af 31. maj 1968 om kommunernes styrelse, som ændret senest ved lov nr. 239 af 12. maj 1976, ophæves § 6, stk. 1, 1. pkt., og i stedet indsættes:

„Den nyvalgte kommunalbestyrelse afholder sit konstituerende møde i tidsrum-

met mellem den 1. og 15. december i det år, hvori valget afholdes, dog tidligst efter at den hidtidige kommunalbestyrelse har truffet afgørelse vedrørende eventuelle valgklager og begæringer om fritagelse for at modtage valg.“

§ 6.

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, jfr. lovbekendtgørelse nr. 417 af 4. august 1976 som ændret senest ved lov nr. 622 af 22. december 1976 og lov nr. 38 af 26. januar 1977, ændres i § 9, stk. 4, 1. pkt., „1. maj“ til: „1. februar“.

§ 7.

Stk. 1. Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, nr. 15 og 18, § 2 og § 3 træder i kraft samtidig med lov om Københavns kommunes styrelse.

Stk. 3. §§ 4-6 træder i kraft den 1. juli 1978.

§ 8.

Stk. 1. Bestemmelserne i § 1, nr. 5, 7, 9 og 20 finder ikke anvendelse på de valg, der i henhold til §§ 4 og 37 i den gældende lov skal finde sted i første halvdel af marts måned 1978.

Stk. 2. Valgperioden for de kommunale råd, der vælges ved de i stk. 1 nævnte valg, ophører den 31. december 1981.

Stk. 3. Hvor valg til udvalg, kommissioner, bestyrelser m. v. følger den kommunale valgperiode, afkortes de med virkning fra den 1. april 1978 gennemførte valg med 3 måneder.

Stk. 4. Valgperioden for de menighedsråd, der i henhold til lov om menighedsråd vælges ved det ordinære valg i 1977, ophører med kirkeårets udløb i 1980.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

De foreslåede ændringer omfatter følgende:

1. Tillægelse af valgret og valgbarhed til kommunale råd til finske, islandske, norske og svenske statsborgere, som har haft bopæl her i landet i tre år. Denne del af forslaget bygger på en henstilling fra Nordisk Råd (§ 1, nr. 1 og nr. 6).

2. Omlægning af valgperioden som en konsekvens af omlægningen af det kommunale regnskabsår fra finansåret til kalenderåret, således at det hidtidige sammenfald med det kommunale regnskabsår opretholdes (§ 1 nr. 4, 5, 9, 16, 19, 20 og 21 samt §§ 4-6).

3. Tidsbegrænsning af det tab af valgbarhed, der kan være en følge af en idømt straf, samt præcisering af adgangen til at rejse indsigelse mod en kandidats valgbarhed på grund af straf (§ 1 nr. 3, 17 og 22).

4. Konsekvensændringer som følge af det fremsatte forslag til lov om Københavns kommunes styrelse (§ 1 nr. 2, 7, 15, 18, § 2 og § 3).

5. Foranstaltninger til begrænsning af stemmesedlernes format (§ 1, nr. 8, 10-14).

6. Fremrykning af valg til menighedsråd fra 1981 til 1980 (§ 8, stk. 4).

Lovforslaget indebærer ikke administrative konsekvenser. Lovforslaget vil alene for staten og kommunerne medføre en merudgift pr. nytillkommen vælger som følge af den under nr. 1 foreslåede udvidelse af vælgerkorpset, og denne merudgift skønnes at ville svare til den gennemsnitlige udgift pr. vælger.

Lovforslaget er forhandlet med Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner samt valgbarhedsnævnet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

I foråret 1974 nedsatte Nordisk Ministerråd efter henstilling fra Nordisk Råd en arbejdsgruppe med den opgave, dels at tilvejebringe et grundlag for stillingtagen til det principielle spørgsmål om, hvorvidt nordisk kommunal valgret og valgbarhed burde gennemføres, dels at redegøre for de tekniske og administrative problemer, som en sådan reform

ville give anledning til. I den af arbejdsgruppen afgivne betænkning (NU: 1975:4) udtales, at der efter arbejdsgruppens opfattelse ud fra tekniske og administrative synspunkter ikke vil være noget til hinder for, at der tillægges indvandrere fra de nordiske lande stemmeret ved førstkommande kommunevalg i hvert enkelt nordisk land efter 1975.

Den 14. oktober 1975 besluttede Nordisk Ministerråd efter henstilling fra Nordisk Råds præsidium, at der snarest muligt og senest med virkning for kommunalvalgene i Finland og Sverige i 1976, i Danmark og Island i 1978 og i Norge i 1979 søges gennemført en ligeartet lovgivning om nordisk kommunal valgret og valgbarhed baseret på principperne i betænkningen fra den nordiske arbejdsgruppe, således at der til valg til såvel primære som sekundære kommuner indrømmes valgret og valgbarhed for nordiske statsborgere, som i en mindsteperiode, der ikke bør overstige 3 år, har haft ophold i det pågældende nordiske land, og således at der ikke for opnåelse af valgbarhed fastsættes specielle valgbarhedsvilkår ud over, hvad der gælder for retten til at stemme, eller som gælder for landets egne indbyggere. På Nordisk Råds 24. session i foråret 1976 tog Rådet Ministerrådets nævnte beslutning til efterretning.

Den foreslåede bestemmelse tilsigter i overensstemmelse med Nordisk Ministerråds beslutning at hjemle statsborgere fra et andet nordisk land valgret og valgbarhed til såvel kommunalbestyrelser som amtsråd.

En tilsvarende reform er gennemført i april 1976 i Finland, og forslag herom forventes fremsat i Norge med henblik på ikrafttræden inden kommunalvalgene i 1979. I Sverige er der ved en i 1975 gennemført ændring af kommunaloven med virkning fra den 1. januar 1976 indrømmet alle indvandrere uanset nationalitet valgret og valgbarhed ved kommunalvalg. Island har ikke taget principiel stilling til spørgsmålet om gennemførelse af fællesnordisk valgret. Det er regeringens opfattelse, at reformens gennemførelse ikke bør betinges af gensidighed, og efter forslaget vil der tilkomme her i landet bosatte islandske statsborgere valgret og valgbarhed, uanset om tilsvarende ret indrømmes danske statsborgere bosat på Island.

Efter forslaget skal nordiske statsborgere opfylde de almindelige for danske statsborgere gældende valgets- og valgbarhedsbetingelser, bortset fra kra-

vet om dansk indfødsret. Det er imidlertid regeringens opfattelse, at der herudover må kræves en rimelig garanti for, at vedkommende nordiske statsborger har kendskab til og forståelse for danske samfundsforhold, og at vedkommendes interesse rækker videre end til de helt dagsaktuelle problemer i kommunen.

På denne baggrund foreslås det yderligere at kræve, at vedkommende har haft bopæl her i landet i en uafbrudt periode på 3 år umiddelbart forud for valget. Betingelsen vil således ikke kunne opfyldes gennem sammenlægning af flere afbrudte ophold her i landet af kortere varighed. Der stilles derimod ikke krav om en bestemt tids ophold i en kommune som forudsætning for opnåelse af stemmeret og valgbarhed. Ophold i Grønland og på Færøerne anses som ophold her i landet. Da den kommunale valglov imidlertid ikke finder anvendelse i Grønland eller på Færøerne, er det i de nævnte tilfælde en forudsætning for opnåelse af valgret, at vedkommende i kraft af ophold i en syddansk kommune er optaget på valglisten der, og at vedkommende fortsat har bopæl i den pågældende kommune på valgdagen.

Kravet om 3 års bopæl her i landet som forudsætning for at nordiske statsborgere kan deltage i valg til og blive indvalgt i kommunale råd, svarer til det opholdskrav, som i almindelighed kræves opfyldt som betingelse for naturalisation af nordiske statsborgere. Erfaringsmæssigt ønsker mange nordiske statsborgere dels af følelsesmæssige årsager, dels fordi de ikke har til hensigt endeligt at slå sig ned i opholdslandet ikke at søge om statsborgerret i et andet nordisk land, og forslaget indebærer således, at nordiske statsborgere ikke tvinges til at søge om dansk statsborgerret for at kunne opnå en vis politisk indflydelse i Danmark.

Af de pr. 3. april 1974 her i landet fast bosatte 94.000 udenlandske statsborgere var 22.700 statsborgere i et andet nordisk land. Af de nordiske statsborgere var de 16.500 fyldt 20 år. Antallet af nordiske statsborgere, der opfylder den foreslåede opholdsbetingelse på 3 år, er ikke opgjort, men det skønnes, at maksimalt godt 10.000 nordiske statsborgere vil opfylde bopælsbetingelsen på 3 år.

Efter bestemmelsen har personer, der er umyndiggjort, ikke valgret ved valg til kommunale råd.

I Danmark er der ca. 3.000 umyndiggjorte danske statsborgere. I Sverige udgør antallet af umyndiggjorte statsborgere 33.000 og i Norge og Finland henholdsvis 800 og 16.000.

Der findes ikke oplysninger om antallet af umyndiggjorte statsborgere fra de andre nordiske lande, der opholder sig her i landet, men det må formodes, at antallet er yderst beskedent.

Efter den nordiske konvention af 6. februar 1931 indeholdende internationalprivatretnlige regler om ægteskab, adoption og vægemål skal administrative og judicielle afgørelser om bl. a. umyndiggørelser anerkendes som gyldige i de øvrige nordiske stater uden særlig stadfæstelse. Regeringen finder det rigtigst, at beslutninger truffet i et andet nordisk land om umyndiggørelse, der har gyldighed her i landet i civilretlig henseende, tillige anses for bindende i valgsmæssig henseende. Regeringen har derfor fundet det rettest, at dette udtrykkeligt fremgår af loven.

Med henblik på registrering af umyndiggjorte statsborgere fra de øvrige nordiske lande er det administrativt besluttet, at det internordiske flyttebevis med virkning fra den 1. januar 1976 skal indeholde oplysning om eventuel umyndiggørelse. Herudover overvejes for tiden de tekniske og praktiske muligheder for at gennemføre en engangsudvæksling af information om umyndiggjorte nordiske statsborgeres flytninger mellem de nordiske lande i tiden forud for den 1. januar 1976. Det kan dog næppe forventes, at en eventuel engangsudvæksling om tidligere gennemførte umyndiggørelser giver sikkerhed for en udtømmende information om umyndiggjortes flytninger mellem de nordiske lande forud for 1976.

Den foreslåede affattelse af § 1 indebærer, at nordiske statsborgere er valgbare til de kommunale råd i henhold til bestemmelsen i § 2.

I overensstemmelse med den opfattelse, der er kommet til udtryk i betænkningen fra den nordiske arbejdsgruppe finder regeringen, at det bør undgås at opstille specielle valgbarhedsbetingelser for de nordiske statsborgere, som ikke gælder for landets egne vælgere.

Det er regeringens opfattelse, at de opgaver inden for civilforsvaret og civilt beredskab, der varetages af kommuner og amtskommuner, og som efter deres natur er af civil karakter og af betydning for hele civilbefolkningen, ikke kan begrunde nogen indskrænkning i adgangen til for den her omhandlede personkreds at opnå valg til kommunalbestyrelser og amtsråd.

Forslaget indebærer endvidere, at statsborgere fra de øvrige nordiske lande, der tillægges valgret og valgbarhed, kan beklæde forskellige hverv, der efter lovgivningen er betinget af valgret og valgbarhed til kommunale råd. Eksempelvis kan de pågældende personer vælges til medlemmer af ligningskommissionen, idet dennes medlemmer i henhold til den kommunale styrelseslov vælges af kommunalbestyrelsen blandt de beboere, der er valgbare til denne, samt til kommunalbestyrelsesvalgt medlem af sko-

lekommisionen, idet disse medlemmer efter skolestyrelsesloven også vælges blandt dem, der er valgberettede til kommunalbestyrelsen.

Herudover kan de pågældende vælges til medlemmer af udvalg og bestyrelser m. v., hvortil kommunalbestyrelsen efter lovgivningen kan eller skal udpege ét eller flere medlemmer.

Til nr. 2.

Ved det fremsatte forslag til lov om Københavns kommunes styrelse foreslås den fremtidige styrelsesordning for København i vidt omfang bragt på linie med loven om kommunernes styrelse, således som denne finder anvendelse i kommuner med magistratsordning. Den nye styrelsesordning for København nødvendiggør nogle konsekvensændringer i lov om kommunale valg og i lov om valg til folketinget (nærværende forslags § 1, nr. 2, 7, 15 og 18 samt §§ 2 og 3). Bl. a. bortfalder overpræsidentens tilsynsbeføjelser. Endvidere skal magistratens medlemmer vælges blandt borgerrepræsentationens medlemmer, hvorefter de pågældende udtræder af borgerrepræsentationen. I konsekvens heraf foreslås § 2, 2. pkt., ophævet.

Til nr. 3.

Den gældende bestemmelse er affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i grundlovens § 30 om folketingsmedlemmers valgbarhed, og bestemmelsen hidrører fra en ved lov nr. 335 af 22. december 1953 gennemført ændring af den kommunale valglov. Efter den gældende bestemmelse kan personer, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør dem uværdige til at være medlemmer af kommunale råd, ikke have sæde i disse råd. Vurderingen af den strafbare handlings karakter er ved lov nr. 446 af 21. december 1965 henlagt til det i den kommunale valglovs § 50 a omhandlede valgbarhedsnævn.

Loven har hidtil ikke indeholdt nogen bestemmelse om tidsmæssig begrænsning af straffens betydning for valgbarhed, men det er regeringens opfattelse, at den stedfundne udvikling i retning af begrænsning eller ophævelse af rettighedsfortabelse som følge af straf, gør det rimeligt at tidsbegrænse den valgbarhedsfortabelsesvirkning, som kan være forbundet med straf.

På denne baggrund foreslås det, at en strafbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, endelig eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel over 6 måneder eller forvaring, foreslås fristen dog fastsat til 5 år. For personer, der er idømt fængselsstraf, indebærer dette,

at fristen i overensstemmelse med bestemmelsen i straffelovens § 40, stk. 5, regnes fra prøveløsladelsen. Indsættes en prøveløsladt til udståelse af reststraffen, regnes fristen dog fra løsladelsen efter gensættelsen.

For så vidt angår strafbare handlinger, der har medført betinget dom eller bøde, foreslås det, at fristen regnes fra datoen for den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Forslaget indebærer, at en straffet person efter fristens udløb kan stille op til valg til et kommunalt råd uden frygt for på et senere tidspunkt at blive kendt uværdig til at være medlem af rådet. Hvorvidt en straffet person, der er indvalgt i et kommunalt råd inden den nævnte frists udløb, kan anses for valgbar uanset straffen, beror som hidtil på valgbarhedsnævnets vurdering af den strafbare handlings karakter.

Til nr. 4.

Ændringerne er en konsekvens af den under nr. 5 foreslåede omlægning af valgperioden og den dermed forbundne fremrykning af valgdagen til sidste halvdel af november måned.

Til nr. 5.

Ved lov nr. 204 af 28. maj 1975 om ændring af lov om kommunernes styrelse er det kommunale regnskabsår omlagt fra finansåret til kalenderåret, og i henhold til indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 433 af 9. september 1975 træder omlægningen i kraft den 1. januar 1977.

Forslaget tilsigter at bevare det hidtidige sammenfald mellem valgperioden for kommunalbestyrelser og det kommunale regnskabsår.

I henhold til de gældende bestemmelser afholdes valg til de kommunale råd i første halvdel af marts måned. Det findes imidlertid uhensigtsmæssigt på tilsvarende måde at foreslå, at valg afholdes i første halvdel af december måned, idet såvel opgørelsen af valgene som behandlingen af valgklager og af begæringer om fritagelse for valg i givet fald skulle finde sted i sidste halvdel af december måned. Det foreslås herefter, at valgdagen rykkes frem til sidste halvdel af november måned.

Til nr. 6.

Efter de gældende bestemmelser anvendes de i henhold til folketingsvalgloven udarbejdede valglister tillige ved afholdelse af kommunale valg.

Tillægges der imidlertid statsborgere fra de øvrige nordiske lande valget til de kommunale valg, således som der er stillet forslag om under nr. 1, vil be-

tingelserne for valgret til henholdsvis folketingsvalg og kommunale valg ikke længere være sammenfaldende, og folketingsvalglisten vil derfor ikke umiddelbart kunne anvendes ved kommunale valg.

Det foreslås, at kommunale vælgere, der har dansk indfødsret, som hidtil optages på de valglisten, der udarbejdes i henhold til lov om valg til folketinget. For så vidt angår vælgere, der har finsk, islandsk, norsk eller svensk statsborgerret, foreslås disse optaget på en særlig supplementsliste til valglisten, der kun udarbejdes i de år, i hvilke ordentlige valg til kommunale råd skal finde sted.

De nærmere bestemmelser om optagelse af statsborgere fra de øvrige nordiske lande foreslås fastlagt i en af indenrigsministeren udsendt bekendtgørelse, således at det bliver muligt at afpasse reglerne til udviklingen indenfor EDB-registreringen.

Til nr. 7.

Forslaget er en konsekvens af den i forslag til lov om Københavns kommunes styrelse foreslåede nye kompetenceordning, hvorefter borgerrepræsentationen er kommunens øverste myndighed, medens den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender varetages af magistraten.

Til nr. 8.

Ved valget til Københavns borgerrepræsentation den 5. marts 1974 blev der indleveret i alt 24 kandidatlistor omfattende henholdsvis 55, 24, 55, 15, 23, 27, 29, 18, 4, 4, 6, 11, 25, 2, 11, 7, 10, 17, 2, 9 og 1, ialt 355 kandidater. Af de indleverede kandidatlistor hidrørte 11 fra politiske partier, hvorimod de 13 var særlister, der ikke havde deltaget ved tidligere valg. Det må anses for sandsynligt, at en medvirkende årsag til de mange særlister har været, at den kommunale valglov ikke stiller så strenge krav med hensyn til antallet af stillere som folketingsvalgloven, idet den kommunale valglov kun kræver, at listerne skal være underskrevet af mindst 15 og højst 25 vælgere som stillere, hvorimod antallet af stillere i folketingsvalgloven er fastsat til mindst 25 og højst 50. Valgbestyrelsen i Københavns kommune har derfor henstillet, at kravet til antallet af stillere i den kommunale valglov skærpes, og da regeringen kan tiltræde dette, foreslås det, at antallet af stillere også i den kommunale valglov fastsættes til mindst 25 og højst 50.

Til nr. 9.

Som en konsekvens af den under nr. 5 foreslåede fremrykning af perioden for valgs afholdelse fra første halvdel af marts måned til sidste halvdel af no-

vember måned, foreslås fristen for indsendelse af begæringer om anvendelse af samme bogstav for det enkelte partis kandidater i hele landet, rykket tilbage fra den 1. februar til den 1. oktober.

Til nr. 10-14.

Som anført under bemærkningerne til nr. 8 blev der ved valget til Københavns borgerrepræsentation den 5. marts 1974 indleveret i alt 24 kandidatlistor omfattende i alt 355 kandidater. Da den hidtidige særrregel om, at de større kommuner kunne undlade at opføre kandidatnavnene på stemmesedlerne, var blevet ophævet ved lov nr 268 af 23. maj 1973, måtte kandidatnavnene også i Københavns kommune opføres på stemmesedlerne, der fik et format på 45×83 cm. Til sammenligning skal anføres, at den største stemmeseddel ved det forudgående folketingsvalg i december 1973 indeholdt 101 kandidatnavne og havde et format på 12×66 cm. Af tekniske grunde blev det nødvendigt at opføre kandidatnavnene i 6 kolonner, hvorved stemmesedlen blev temmelig uoverskuelig, hvilket da også resulterede i, at mange vælgere undlod at foretage afstemningen, selv om Københavns kommune havde sørget for nye valgborde til stemmesedlerne og havde ladet konstruere nogle særlige pulte med svaj, hvor vælgerne kunne placere den store stemmeseddel, når de skulle foretage deres afkrydsning.

Valget blev gennemført på de i loven angivne vilkår, men såfremt alle de i valget deltagende kandidatlistor havde opstillet det maximale antal kandidater — 59 — ville det ikke have været teknisk muligt at fremstille en stemmeseddel indeholdende samtlige 1416 kandidatnavne, idet denne med kandidatnavnene opført i 9 kolonner skulle have haft et format på 65×145 cm, og den karton, hvoraf stemmesedler fremstilles, oparbejdes ikke i et format, der er større end 65×100 cm.

Regeringen finder det derfor påkrævet, at der i den kommunale valglov indføjes en bestemmelse, hvorefter indenrigsministeren i sådanne ekstraordinære situationer kan meddele dispensation fra kravet om, at kandidatnavnene skal være opført på stemmesedlerne. Såfremt en sådan dispensationsadgang tillægges indenrigsministeren, vil det være nødvendigt at genindsætte en række af de bestemmelser, der ophævedes ved loven af 23. maj 1973, hvilket der stilles forslag om under nr. 10-14.

Til nr. 15.

Ændringen er en konsekvens af forslag til lov om Københavns kommunes styrelse, jfr. bemærkningerne til nr. 2 og 7.

Til nr. 16.

Som en konsekvens af forslaget under nr. 5 om ændring af valgperiodens begyndelse foreslås det fastsat, at valgperioden for de hidtidige medlemmer af kommunalbestyrelsen udløber den 31. december i de år, der afholdes almindelige valg til kommunalbestyrelsen.

Efter den gældende bestemmelse i § 29, stk. 1, skal klage i anledning af et stedfundet valg indgives til kommunalbestyrelsen inden 8 dage efter valgets endelige opgørelse, og kommunalbestyrelsen skal inden 10 dage efter fristens udløb afgøre de indkomne klager. Såfremt kommunalbestyrelsen erklærer valget ugyldigt, og der som følge heraf skal afholdes omvalg, jfr. bestemmelsen i lovens § 30, vil omvalget ikke kunne afholdes og eventuelle klager ikke kunne afgøres inden udløbet af den afgående kommunalbestyrelses valgperiode. Det foreslås derfor fastsat, at den hidtidige kommunalbestyrelse dog først fratræder, når et eventuelt omvalg har været afholdt og eventuelle klager herover er blevet afgjort af kommunalbestyrelsen.

Til nr. 17.

Den gældende bestemmelse, hvorefter den nyvalgte kommunalbestyrelse skal forelægge spørgsmålet om en kandidats valgbarhed på grund af en kandidaten idømt straf for valgbarhedsnævnet, såfremt et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse rejser indsigelse, har i praksis givet anledning til usikkerhed om, hvorvidt bestemmelsen kræver, at sådan indsigelse skal gøres gældende i begyndelsen af den nyvalgte kommunalbestyrelses funktionsperiode, eller hvorvidt bestemmelsen giver mulighed for, at indsigelse rejses i hele funktionsperioden i det mindste i de tilfælde, hvor det strafbare forhold ikke har været de enkelte medlemmer bekendt.

Det er indenrigsministeriets opfattelse, at den gældende bestemmelses ordlyd indicerer, at indsigelse mod en kandidats valgbarhed på grund af straf må rejses umiddelbart i begyndelsen af funktionsperioden, omend der ikke kan angives nogen eksakt tidsfrist herfor. Det er endvidere indenrigsministeriets opfattelse, at en forståelse af bestemmelsen, der tillader at indsigelse mod kandidaters valgbarhed på grund af straf kan gøres gældende under hele funktionsperioden, vil kunne benyttes som pressionsmiddel mod tidligere straffede kandidater, og at en forståelse, der forudsætter, at indsigelse mod en kandidats manglende valgbarhed på grund af straf kan gøres gældende i hele funktionsperioden, såfremt det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem ikke var bekendt med det strafbare forhold, vil

give anledning til vanskelige bevismæssige spørgsmål. På denne baggrund foreslås det, at indsigelse mod en kandidats valgbarhed på grund af straf skal gøres gældende inden 3 måneder efter valgdagen, således at indsigelse mod medlemmers valgbarhed på grund af allerede ikendt straf ikke kan gøres gældende efter dette tidspunkt.

Den foreslåede bestemmelse tager alene sigte på kandidater, der har opnået valg, og omfatter således ikke umiddelbart stedfortrædere. Det foreslås derfor, at indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed skal gøres gældende inden 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen, hvori stedfortræderen har deltaget.

Til nr. 18.

Forslaget vil medføre, at Københavns kommune i henseende til udfyldningsvalg vil blive sidestillet med landets øvrige kommuner. Det er en følge af, at det i forslag til lov om Københavns kommunes styrelse foreslås, at borgerrepræsentationens medlemsantal fastsættes i styrelsesvedtægten og således ikke behøver at være 55.

Til nr. 19.

Den foreslåede ændring, der vedrører udløbet af amtsrådsmedlemmernes funktionsperiode, svarer til den foreslåede ændring af lovens § 4, stk. 1, for så vidt angår udløbet af funktionsperioden for medlemmer af borgerrepræsentationen i København og kommunalbestyrelserne i primærkommuner.

Til nr. 20.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget under nr. 4 om ændring af lovens § 4, stk. 2, om fremrykning af perioden for valgs afholdelse.

Til nr. 21.

Den foreslåede ændring svarer til den under nr. 16 foreslåede ændring om forlængelse af kommunalbestyrelsens funktionsperiode i tilfælde af afholdelse af omvalg.

Til nr. 22.

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter. De samvirkende Sognerådsforeninger, Den danske Købstadforening og foreningen „Bymæssige kommuner“ er i forbindelse med kommunalreformens gennemførelse sammensluttet i én forening, Kommunernes Landsforening. Det foreslås, at de tre medlemmer, hvoraf hver af de førstnævnte foreninger udpeger ét, fremover udpeges af Kommunernes Landsforening.

Til § 2.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 7.

Til § 3.

Ved den pågældende bestemmelse fastsættes Københavns borgerrepræsentations medlemstal til 55. Den foreslåede ophævelse er en følge af, at det i forslag til lov om Københavns kommunes styrelse foreslås, at borgerrepræsentationens medlemstal fastsættes i styrelsesvedtægten, jfr. bemærkningerne til § 1, nr. 18.

Til § 4.

Efter bestemmelsen i § 3, stk. 1, i lov nr. 331 af 13. juni 1973 om et hovedstadsråd fordeles forud for de kommunale valg hovedstadsrådets mandater på Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner på grundlag af forholdstal, der for hvert af de nævnte områder udgør områdets registerfolketal, således som dette er offentliggjort senest forud for den 1. januar i valgåret.

Som en konsekvens af den under § 1, nr. 5, foreslåede fremrykning af valgperiodens begyndelse fra den 1. april til den 1. januar foreslås det, at fordelingen af mandater på hovedstadsrådets områder skal foretages på grundlag af de senest forud for den 1. oktober offentliggjorte registerfolketal, således at mandaternes fordeling på de enkelte områder er kendt på tidspunktet for afholdelsen af de kommunale valg.

Til § 5.

Efter bestemmelsen i § 6, stk. 1, i lov nr. 223 af 31. maj 1968 skal den nyvalgte kommunalbestyrelse afholde et konstituerende møde, umiddelbart før dens funktionsperiode begynder.

Det findes uhensigtsmæssigt at bibeholde den nuværende affattelse af bestemmelsen, idet dette i givet fald vil indebære, at den nyvalgte kommunalbestyrelse skal afholde konstituerende møde mellem jul og nytår, såfremt det under § 1, nr. 5, stillede forslag om valgperiodens omlægning gennemføres. Af praktiske grunde findes det mest hensigtsmæssigt at foreslå, at det konstituerende møde i kommunalbestyrelsen skal afholdes i tidsrummet mellem den 1. og den 15. december i det år, hvori valget er afholdt.

Det foreslås samtidigt præciseret, at kommunalbestyrelsen tidligst kan afholde konstituerende møde, når eventuelle valgklager eller begæring om fritagelse er afgjort. Fremsættes der ikke sådanne klager eller begæring inden udløbet af den i § 20, stk. 1, i den kommunale valglov fastsatte frist, for

så vidt angår klager over valget til amtsråd den i § 46, stk. 1, fastsatte frist, kan det konstituerende møde afholdes umiddelbart efter fristens udløb fra og med den 1. december.

Til § 6.

Efter bestemmelsen i § 9, stk. 4, i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. som ændret ved lov nr. 207 af 28. maj 1975, udpeges bortset fra formanden og arbejdsformidlingschefen medlemmerne af arbejdsmarkedsnævnene for en 4-årig periode, som begynder 1. maj, umiddelbart efter de kommunale valg.

Forslaget om at rykke tidspunktet for funktionsperiodens begyndelse frem til den 1. februar tilsigter at opretholde den hidtidige tidsmæssige sammenhæng med den kommunale valgperiode, jfr. forslaget under § 1, nr. 5.

Til §§ 7 og 8.

Regeringen finder det rigtigst, at den foreslåede omlægning af valgperioden ikke får virkning for de kommunalbestyrelsesmedlemmer, som opnåede valg pr. 1. april 1974, og som kan have en berettiget forventning om at kunne fungere i fulde fire år. Det foreslås derfor, at førstkommende kommunevalg finder sted i første halvdel af marts måned i overensstemmelse med de gældende regler. For fuldstændighedens skyld foreslås det samtidigt præciseret, at valgperioden for de pr. 1. april 1978 valgte kommunalbestyrelsesmedlemmer ophører pr. 31. december 1981.

Den foreslåede omlægning af valgperioden vil i givet fald tillige indebære en omlægning af funktionsperioden for de udvalg, kommissioner, bestyrelser, hvis funktionsperiode efter lovgivningen følger „kommunalbestyrelsens funktionsperiode“ eller i øvrigt er reguleret i forhold til den kommunale valgperiode. Det foreslås derfor, at det om disse udvalg m.v. bestemmes, at den funktionsperiode, der begynder den 1. april 1978, afkortes med 3 måneder.

Efter den gældende bestemmelse i § 8, stk. 1, i lov nr. 256 af 10. maj 1973 om menighedsråd foretages ordinært valg til menighedsråd på en af kirkeministeren fastsat dag i tiden fra den 20. til den 30. november. Efter det fremsatte forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd foreslås tidsrummet for disse valgs afholdelse imidlertid fastsat til tiden fra den 1. til den 15. november. Førstkommande ordinære valg til menighedsråd skal herefter afholdes i november måned 1977 og næstfølgende valg i november 1981. Det under § 1, nr. 5, stillede forslag, hvorefter afholdelsen af valg til kommunale råd henlægges til sidste halvdel af november måned

F. t. l. vedr. kommunale valg m. v.

med virkning første gang for valgene i november 1981, indebærer således, at valg til kommunale råd og til menighedsråd skal afholdes umiddelbart i forlængelse af hinanden. Efter indenrigsministeriets opfattelse vil det være uheldigt, om valgene afholdes umiddelbart i forlængelse af hinanden, idet dette kan skabe problemer, især for en fejlfri afvikling af

brevstemmeafgivningen. Det foreslås derfor efter forhandling med kirkeministeriet, at valgperioden for de ved det ordinære valg i november 1977 valgte menighedsrådsmedlemmer afkortes med 1 år, således at det ordinære valg til menighedsråd, der i henhold til lov om menighedsråd skal afholdes i november måned 1981, fremrykkes til november 1980.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Gældende lov.

Lov om kommunale valg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 388 af 25. juni 1973.

§ 1. Valgret til borgerrepræsentationen i København og til kommunalbestyrelserne i landets øvrige kommuner (amtskommuner og primærkommuner) har enhver, som opfylder betingelserne for valgret til folketinget, og som har fast bopæl i vedkommende kommune.

Stk. 2. De herefter valgberettigede foretager valget af samtlige valgte medlemmer af fornævnte kommunale forsamlinger.

§ 2. Valgbar til de i § 1 nævnte kommunalbestyrelser er enhver, som er valgberettiget ved de kommunale valg i de pågældende kommuner, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af kommunale råd, jfr. § 34. Overpræsidenten i København og medlemmerne af Københavns magistrat kan ikke vælges til medlemmer af borgerrepræsentationen.

§ 4. Medlemmerne af borgerrepræsentationen i København og af kommunalbestyrelserne i primærkommunerne vælges på 4 år. Mandaterne bortfalder dog i intet tilfælde, før nyvalg har fundet sted. Når nyt valg har fundet sted, afgår samtlige medlemmer med udgangen af den måned, hvori nyvalg har fundet sted, jfr. dog § 31.

Stk. 2. Valgperioden for samtlige de fornævnte kommunalbestyrelser regnes fra 1. april, og valgene foregår på en af indenrigs-

Lovforslaget.

1. § 1 affattes således:

„**§ 1.** Valgret til borgerrepræsentationen i København og til kommunalbestyrelserne i landets øvrige kommuner og amtskommuner har med den i stk. 2 anførte undtagelse

- 1) enhver, der har dansk indfødsret, er fyldt 20 år og har fast bopæl i kommunen samt
- 2) enhver, der har finsk, islandsk, norsk eller svensk statsborgerret, er fyldt 20 år, har fast bopæl i kommunen samt har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valget.

Stk. 2. Personer, der er umyndiggjort med retsvirkning her i landet, har ikke valgret.“

2. I § 2 udgår 2. pkt.

3. I § 2 indsættes som stk. 2:

„*Stk. 2.* En strafbar handling kan ikke medføre fortabelse af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder eller forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestraffe regnes fristen fra datoen for den endelige dom eller bødens vedtagelse.“

4. I § 4, *stk. 1, 3. pkt.*, indsættes efter „måned“: „der følger efter den måned“,.

5. I § 4, *stk. 2*, ændres „1. april“ til: „1. januar“ og „i den første halvdel af marts måned“ til: „i den sidste halvdel af november måned“.

Gældende lov.

ministeren fastsat dag i den første halvdel af marts måned.

§ 5. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på de valglistes, der er udarbejdet i henhold til lov om valg til folketinget.

Stk. 2. De, der er optaget på valglisten, men ikke længere har fast bopæl i vedkommende kommune, har ikke ret til at afgive stemme.

§ 10. Valget forberedes og ledes i hver kommune af en valgbestyrelse.

Stk. 2. Valgbestyrelsen i København består af 5 medlemmer, hvoraf 2 vælges af magistraten og 3 af borgerrepræsentationen. I de øvrige kommuner består valgbestyrelsen af mindst 3 af kommunalbestyrelsen inden for dennes egen midte valgte medlemmer, herunder kommunalbestyrelsens formand, der er formand for valgbestyrelsen.

§ 12. — — —

Stk. 2. Enhver sådan kandidatliste skal være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 16 den 14. dag før valget. Listen skal være ledsaget af underskrift af mindst 15, højst 25 vælgere som stillere.

§ 16. — — —

Stk. 5. (Ophævet).

Lovforslaget.

6. § 5 affattes således:

„**§ 5.** Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

Stk. 2. Vælgere, der har dansk indfødsret, optages på de valglistes, der udarbejdes i henhold til lov om valg til folketinget.

Stk. 3. Finske, islandske, norske og svenske statsborgere, der har valgret i henhold til § 1, stk. 1, nr. 2, optages i de år, i hvilke ordinære valg til kommunalbestyrelsen skal finde sted, på en særlig supplementsliste til valglisten. De nærmere regler om disse personers optagelse på valglisten samt dennes affattelse m. v. fastsættes af indenrigsministeren.

Stk. 4. De, der er optaget på valglisten, men som ikke længere har fast bopæl i kommunen, har ikke ret til at afgive stemme.“

7. § 10, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

„Valgbestyrelsen i København består af 5 medlemmer, som vælges af borgerrepræsentationen“.

8. I § 12, stk. 2, ændres „mindst 15, højst 25“ til: „mindst 25, højst 50“.

9. I § 12, stk. 7, 5. pkt., ændres „1. februar“ til: „1. oktober“.

10. I § 16 indsættes efter *stk. 4* som nye stykker:

„*Stk. 5.* Indenrigsministeren kan, såfremt hensynet til stemmesedlens indretning og overskuelighed gør det nødvendigt, efter ansøgning fra valgbestyrelsen, tillade, at kandidaternes navne ikke skal opføres på stemmesedlerne i vedkommende kommune. Ansøgning skal indsendes snarest efter udløbet af den i § 12, stk. 2, nævnte frist med

Gældende lov.

§ 19. — — —

Stk. 5. Efter at have modtaget stemmesedlen skal vælgeren straks begive sig ind i stemmerummet, hvor ingen anden må være til stede, når stemmeafgivningen finder sted. Her foretages afstemningen ved at mærke stemmesedlen med et kryds i feltet for den kandidatliste, for hvilken vælgeren vil afgive sin stemme. Ønsker vælgeren en bestemt af listens kandidater valgt, sætter han krydset udfor denne kandidats navn.

§ 21. Stemmeoptællingen foregår offentligt, så snart stemmeafgivningen er afsluttet. I kommuner, der er delt i flere afstemningsområder, foregår stemmeoptællingen i hvert område for sig under ledelse af formanden for valgstyrrerne. Forinden stemmeoptællingen påbegyndes, udtages stemmesedlerne af stemmekasserne, hvorefter de blandes og fordeles mellem det fornødne antal optællingshold af valgstyrrere og tilfornordnede vælgere, der ordner dem således, at stemmesedler afgivet for samme kandidatliste samles i bunker for sig, og derefter optæller, hvor mange stemmer, der ved afstemningen er afgivet for hver af de på stemmesedlerne opførte kandidatlistes. En stemmeseddel er afgivet for den liste, inden for hvis felt vælgeren har sat kryds.

§ 24. — — —

Stk. 2. Særskilt for hver kandidatliste fordeles de stemmesedler, som er afgivet for listen, således, at stemmesedler, på hvilke vælgerne har sat kryds udfor navnet på en

Lovforslaget.

angivelse af antallet af indleverede kandidatlistes og kandidatnavne.

Stk. 6. Meddeler indenrigsministeren tiladelse efter stk. 5, skal der på stemmesedlerne indrettes en tom rubrik i hver kandidatlistes felt og umiddelbart under dens betegnelse. Rubrikken skal være så stor, at vælgeren bekvemt kan skrive et navn. I stemmerummet skal der være opslag med de godkendte kandidatlistes med angivelse af anmeldte listebetegnelser og med kandidaternes navne opført i den anmeldte rækkefølge og en vejledning om stemmesedlernes udfyldelse.

Stk. 6 og 7 bliver herefter *stk. 7 og 8.*

11. § 19, stk. 5, 3. pkt., affattes således:

„Ønsker vælgeren en bestemt af listens kandidater valgt, sætter han krydset udfor denne kandidats navn eller skriver, hvis kandidatnavnene ikke findes opført på stemmesedlen, den pågældende kandidats navn i den tomme rubrik under listebetegnelsen.“

12. § 21, stk. 1, 4. pkt., affattes således:

„En stemmeseddel er afgivet for den liste, inden for hvis felt vælgeren har sat kryds, eller når kandidaternes navne ikke findes opført på stemmesedlerne, jfr. § 16, stk. 6, inden for hvis felt vælgeren har skrevet navnet på en af listens kandidater.“

13. I § 24, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

„Når stemmesedlerne er indrettet på den i § 16, stk. 6, foreskrevne måde, fordeles de stemmesedler, på hvilke vælgerne har nedskrevet navnet på en af kandidaterne i bun-

Gældende lov.

af listens kandidater, samles i bunker for sig efter navnet på den kandidat, for hvilken afkrydsning er sket (personlige stemmer).

Stk. 3. Stemmesedler, der er afkrydset udfor kandidatlistens bogstav eller listebe-
tegnelse eller udfor navnene på flere af li-
stens kandidater eller over hele kandidatli-
stens felt på stemmesedlen eller i øvrigt på
en sådan måde, at det ikke med sikkerhed
fremgår, hvilken kandidat vælgeren har vil-
let give sin stemme, samles i en bunke for
sig (listestemmer).

§ 29. Den, der har noget at klage over i
anledning af et stedfundet valg, må, for at
hans klage kan komme i betragtning, inden
8 dage efter valgets endelige opgørelse (jfr. §
23) fremsætte skriftlig indsigelse for kom-
munalbestyrelsen, i København for borger-
repræsentationens formand. Sådan indsi-
gelse kan ikke blot rejses af kandidaterne
ved valget, hvad enten de har opnået valg
eller ej, og af enhver vælger, men også af de
kommunale råds enkelte medlemmer, i
København tillige af overpræsidenten og
magistraten.

§ 31. Når almindelige valg til kommunal-
bestyrelsen er afholdt, fratræder de hidti-
dige medlemmer af kommunalbestyrelsen
den 31. marts, medmindre der inden udløbet
af den i § 29, stk. 1, fastsatte klagefrist er
fremført klage over valget; i så fald fratræ-
der den gamle kommunalbestyrelse først,
når den har fattet beslutning om den frem-
satte valgklage — hvis valget omstødes
af kommunalbestyrelsen, dog ikke, førend
omvalg har været afholdt, og eventuelle
klager over omvalget er afgjort af kommunal-
bestyrelsen.

Lovforslaget.

ker efter det navn, som findes skrevet i den
pågældende kandidatlistens rubrik på stem-
mesedlerne.“

14. § 24, stk. 3, affattes således:

„*Stk. 3.* Stemmesedler, der er afkrydset
udfor kandidatlistens bogstav eller listebe-
tegnelse eller ud for navnene på flere af li-
stens kandidater eller over hele kandidatli-
stens felt på stemmesedlen eller i øvrigt på
en sådan måde, at det ikke med sikkerhed
fremgår, hvilken kandidat vælgeren har vil-
let give sin stemme, og endvidere — når
stemmesedlerne er indrettet på den i § 16,
stk. 6, foreskrevne måde — de stemmesed-
ler, på hvilke det af vælgeren nedskrevne
navn ikke med sikkerhed kan henføres til
nogen bestemt kandidat, samles i en bunke
for sig (listestemmer).“

15. I § 29, stk. 1, 2. pkt., udgår: „i Køben-
havn tillige af overpræsidenten og magistra-
ten“.

16. § 31, stk. 1, affattes således:

„Når almindelige valg til kommunalbe-
styrelsen er afholdt, fratræder de hidtidige
medlemmer af kommunalbestyrelsen den 31.
december. Indgives der inden udløbet af den
i § 29, stk. 1, fastsatte frist klage over valget
og omstødes dette af kommunalbestyrelsen,
jfr. § 30, fratræder den hidtidige kommunal-
bestyrelse dog først, når omvalg har været
afholdt og eventuelle klager over omvalget
er afgjort af kommunalbestyrelsen.“

17. I § 34 indsættes som nye stykker:

„*Stk. 2.* Indsigelse mod en indvalgt kan-
didats valgbarhed på grund af straf skal
fremsættes inden 3 måneder efter valgdagen.

Gældende lov.

§ 35. Når et medlem i valgperiodens løb udtræder af kommunalbestyrelsen eller afgår ved døden, indtræder vedkommende stedfortræder efter reglerne i § 26 i det pågældende medlems sted. Viser det sig ved indtrædende ledighed, at der ikke efter den angivne regel kan ske besættelse af den ledige plads som medlem, vil der være at afholde udfyldningsvalg, jfr. § 36, medmindre det vedtages af over halvdelen af kommunalbestyrelsens oprindelige medlemsantal, at sådant valg ikke skal afholdes. I København vil der dog kun være at afholde udfyldningsvalg, såfremt borgerrepræsentanternes antal går ned under 50. Den, der således vælges ved udfyldningsvalg, skal kun vælges for den del af valgperioden, der endnu står tilbage.

§ 37. Stk. 1. (Ophævet).

Stk. 2. Valgperioden for amtsrådets medlemmer er 4 år. Mandaterne bortfalder dog i intet tilfælde, før nyvalg har fundet sted. Når nyt valg til amtsrådet har fundet sted, afgår samtlige medlemmer med udgangen af den måned, hvori nyvalg har fundet sted, jfr. dog § 46.

§ 38. — — —

Stk. 2. Amtsvalgbestyrelsen bekendtgør senest den 10. februar i de stedlige dagblade, antallet af de medlemmer, der skal vælges, samt tiden og stedet for indlevering af kandidatlistor til amtsrådsvalget; herom tilstiller den samtidig hver kommunalbestyrelse i amtsråds kredsen meddelelse.

§ 46. — — —

Stk. 5. Når almindelige valg til amtsrådet er afholdt, fratræder de hidtidige medlemmer af amtsrådet først, efter at de mulig indkomne klager over de nye valg på ovennævnte måde er afgjort af amtsrådet — hvis valget omstødes af amtsrådet, dog

Lovforslaget.

Stk. 3. Indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal fremsættes inden 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen, som stedfortræderen deltager i.“

18. § 35, 3. pkt. udgår.

19. I § 37, stk. 2., 3. pkt., indsættes efter „måned“: „der følger efter den måned,“.

20. I § 38, stk. 2, ændres „10. februar“ til: „20. oktober“.

21. § 46, stk. 5, affattes således:

„*Stk. 5.* Når almindelige valg til amtsrådet er afholdt, fratræder de hidtidige medlemmer af amtsrådet den 31. december. Indgives der inden udløbet af den i stk. 1, fastsatte frist klage over valget og omstødes dette af amtsrådet, jfr. stk. 2, fratræder det

Gældende lov.

ikke, førend omvalg har været afholdt og eventuelle klager over omvalgene er afgjort.

§ 50 a. Der nedsættes et valgbarhedsnævn bestående af en formand og en næstformand, der beskikkes af indenrigsministeren, og 4 andre medlemmer, der udpeges af henholdsvis Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Den danske Købstadforening og foreningen „Bymæssige Kommuner“, således at hver forening udpeger ét medlem. Foreningerne udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 4 medlemmer. Formanden skal ved beskikkelsen være landsdommer eller højesteretsdommer. Beskikkelserne og valgene gælder for 4 år.

Lov om valg til folketinget, jfr. lovbekendtgørelse nr. 366 af 10. august 1970.

§ 14. For Københavns vedkommende foretages valglisterens udarbejdelse, påkendelse af anker m. v. af kommunalbestyrelsen ved et udvalg på 7 medlemmer, hvoraf 2 udnævnes af magistraten og 5 af borgerrepræsentationen. For Frederiksberg kommunes vedkommende foretages fornyelsen og påkendelsen af anker m. v. ved et af kommunalbestyrelsen nedsat udvalg på 5 medlemmer.

Lov nr. 29 af 21. februar 1913.

§ 1. Antallet af Medlemmer af Københavns Borgerrepræsentantskab fastsættes til 55.

Lov nr. 331 af 13. juni 1973 om et hovedstadsråd.

§ 3. Forud for de kommunale valg fordeles hovedstadsrådets mandater på de i § 1, stk. 2, nævnte 5 områder på grundlag af forholdstal, der for hvert område udgør områdets senest forud for den 1. januar i valgåret offentliggjorte registerfolketal.

Lovforslaget.

hittidige amtsråd dog først, når omvalg har fundet sted og eventuelle klager over omvalget er afgjort af amtsrådet.“

22. I § 50 a ændres „der udpeges af henholdsvis Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger, Den danske Købstadforening og foreningen „Bymæssige Kommuner“, således at hver forening udpeger ét medlem“ til: „hvoraf Amtsrådsforeningen i Danmark udpeger ét og Kommunernes Landsforening tre“.

§ 2.

§ 14, 1. pkt., affattes således:

„For Københavns vedkommende foretages valglisterens udarbejdelse, påkendelse af anker m. v. ved et af borgerrepræsentationen nedsat udvalg på 7 medlemmer.“

§ 3.

§ 1 i lov nr. 29 af 21. februar 1913 ophæves.

§ 4.

I lov nr. 331 af 13. juni 1973 om et hovedstadsråd ændres i § 3, stk. 1, „1. januar“ til: „1. oktober“.

Lov nr. 223 af 31. maj 1968 om kommunernes styrelse som ændret senest ved lov nr. 239 af 12. maj 1976.

§ 6. Den nyvalgte kommunalbestyrelse afholder et konstituerende møde, umiddelbart før dens funktionsperiode begynder.

Lov nr. 114 af 24. marts om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring som ændret senest ved lov nr. 311 af 10. juni 1976.

§ 9. — — —

Stk. 4. Bortset fra formanden og arbejdsformidlingschefen udpeges nævnets medlemmer og disses suppleanter for en 4-årig periode, begyndende 1. maj umiddelbart efter de kommunale valg.

§ 5.

I *lov nr. 223 af 31. maj 1968 om kommunernes styrelse*, som ændret senest ved lov nr. 239 af 12. maj 1976, ophæves § 6, stk. 1, 1. pkt., og i stedet indsættes:

„Den nyvalgte kommunalbestyrelse afholder sit konstituerende møde i tidsrummet mellem den 1. og 15. december i det år, hvori valget afholdes, dog tidligst efter at den hidtidige kommunalbestyrelse har truffet afgørelse vedrørende eventuelle valgklager og begæringer om fritagelse for at modtage valg.“

§ 6.

I *lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring*, som ændret senest ved lov nr. 311 af 10. juni 1976, ændres i § 9, stk. 4, 1. pkt., „1. maj“ til: „1. februar“.